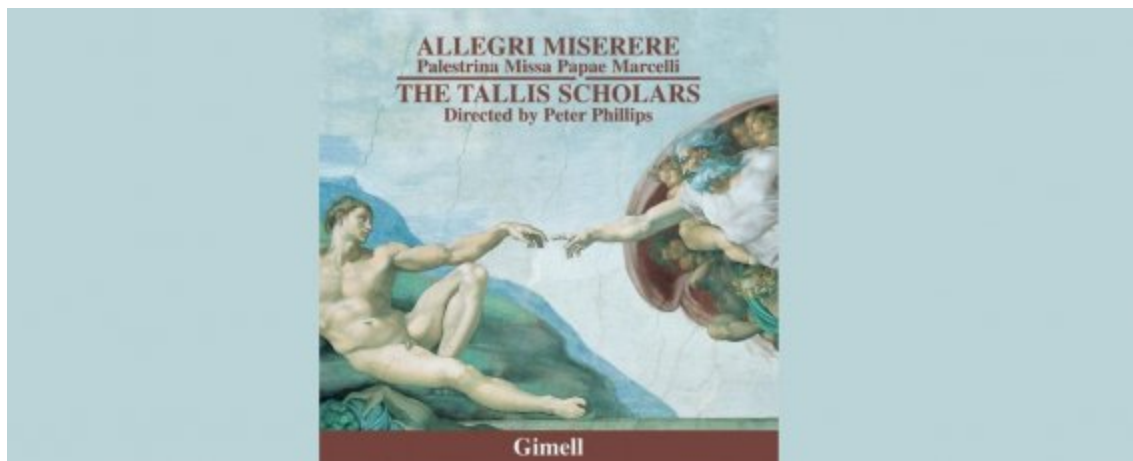

Antonina Karpowicz-Zbińkowska: Giovanni Pierluigi da Palestrina, Missa Papae Marcelli

Styl palestrinowski to przede wszystkim utrwalenie hegemonii słodkich współbrzmień tercjowych, cała harmonia polega już w tym czasie na akordach tercjowych, Zachód odszedł już ostatecznie od pitagorejskich, „kwadratowych” współbrzmień kwartowo-kwintowych

Styl palestrinowski to przede wszystkim utrwalenie hegemonii słodkich współbrzmień tercjowych, cała harmonia polega już w tym czasie na akordach tercjowych, Zachód odszedł już ostatecznie od pitagorejskich, „kwadratowych” współbrzmień kwartowo-kwintowych

W ramach dalszego wspomnienia chwały i świetności muzyki kościelnej przedstawiam najślawniejszą chyba mszę autorstwa Givanniego Pierluigiego da Palestriny *Missa Papae Marcelli* (ok.1525-1594), głównego przedstawiciela tzw. szkoły rzymskiej.

Legenda mówi, że ojcowie soboru trydenckiego po usłyszeniu tej właśnie mszy, skomponowanej dla papieża Marcelina II, uznali i wskazali styl Palestriny za oficjalnie obowiązujący po wsze czasy styl polifonii Kościoła katolickiego. Msza ta więc stała się w pewnym sensie wzorcem wszystkich mszy, trydenckim ideałem muzyki polifonicznej.

Styl palestrinowski to przede wszystkim utrwalenie hegemonii słodkich współbrzmień tercjowych, cała harmonia polega już w tym czasie na akordach tercjowych, Zachód odszedł już ostatecznie od pitagorejskich, „kwadratowych” współbrzmień kwartowo-kwintowych. Poza tym styl ten cechuje łagodność i równowaga rysunku melodii, każdy skok musi być odpowiednio równoważony w linii melodycznej. Kolejną cechą tego stylu było unikanie chromatyki, melodie są pisane w skalach diatonicznych. Wreszcie sztandarowym elementem stylu palestrinowskiego była deklamacyjność muzyki i podporządkowanie muzyki tekstowi (w przeciwieństwie do poprzednich generacji kompozytorów, którzy pisali muzykę niezwykle melizmatyczną, w której trudno było rozpoznać i usłyszeć poszczególne słowa, gdyż dla nich ważniejsza była matematyczna konstrukcja kompozycji). W ten sposób Kościół, w sporze pomiędzy dwoma frakcjami kompozytorów: pitagorejczyków i humanistów, stanął po stronie tych ostatnich.

Kwestią otwartą pozostaje, czy za decyzją o wskazaniu stylu palestrinowskiego stało wdarcie się światowości w gusta muzyczne ówczesnych ludzi Kościoła (wszak brzmienie kwartowo-kwintowe, wywodzące się przecież z pitagorejskiej koncepcji muzyki, a więc pierwszeństwo idei przed zmysłowym brzmieniem, w tamtych czasach

było już zupełnie archaiczne), czy może ten wybór podyktowany był wpływem muzycznej koncepcji Lutra, dla którego muzyka była przede wszystkim nośnikiem słowa.

Oto świetne wykonanie *Missa Papae Marcelli* zespołu The Tallis Scholars pod dyрекcją Petera Phillipa.

Antonina Karpowicz-Zbińskowska

Palestrina, Missa Papae Marcelli. The Tallis Scholars, Peter ...

Sfinansowano przez Narodowy Instytut
Wolności - Centrum Rozwoju
Społeczeństwa Obywatelskiego
ze środków Programu Rozwoju
Organizacji Obywatelskich
na lata 2018 – 2030

